

(Կ Ի Ի Լ Ջ Ա Ր Ը Գ Ա Յ Ս Ա Ր Ի Յ Է)

ՕՐԱԳԻՐ ԵՐԿՇԱԲԱԹԵԱՅ

Կը հրատարակուի մինչև մայիս 1 իսկ 15 ի :

Տարեկան գինն է ԿԱՆԻՍԻ

80

շԼ

Վեցամսեայ, «

«

50

«

Ստորագրողներն պիտի է առայտ, ի կեդի-բալ, յեկեղեցի :

Դասը երեւոյի օրագրաց համար ծախսը առնուլէն վայել է :

Ազգային պէտքերը յօգտաշնորհ լինողներն հրատարակուելու համար

15 ՅՈՒՆԻՍ

Ա. ՏԱՐԻ 1863

ԹԻԻ 8

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԵՍԱՎՈՐՏԸՆ

ՖԻԼԵ ԿԵԼՄԵՔ

Թեւսավոր տիմեքտէն աննաշըլան մանա, պիր քիմնէնին պիր էֆքեարէ մէպնի՝ Ֆիքրին տէ եախօտ խայալինտէ ըեսմ էթտիկի գուր տուղու թէտապիր չըգիրլարը տըրքի՝ Ֆիլիէ կէլ մէմիշ պիր հային՝ Ֆիլիէ կէլէճէկի գապիլի յէթլէր իւղէրինէ միւրահապա էթմէք տիմէք տիր :

Տիւնեատէ պուլունան ճիւմէ ինսանըն հաւաքէթինէ սէպէպ վիրէն պու Ֆիքր ազընթը սը տըրքի՝ տուրմայըպ ադար, վէ տիւնեպը եաշատան ըուհ քի՝ տուրմայըպ իշէր, չիւնքի թէսավոր տուրտուղու կիպի ինսան էօլմիւշ սպըրը, տամարըրըրգտա ճէվէլան իտէն գան տուրուրսա ալէլ խուսուս եիւրէքտէն տէվը ետէն ասըլ պիր ճինս գան՝ պիր մումանսթըրլ

պիր տաղիդէ, պիր սանիէ, պիր տէֆալըզ, տուր մուշ օլսա էօմրիւն թէլի գըրըլըր, այնէն տախի Ֆիքրի թէսավոր իթմէքտէն տուրուրսա ինսան եաշատանազ, պիղիմ սէօյլէտիկիմիզ՝ գըմըլտանտըղըմըզ վէ հէր հարաքէթիմիզ իպթի տա իշէրիտէ թասվիր օլուր սօղըն իճրա օլուր, վէ պու գուտրէթ ինսանտա օլ գնատար չափուք իշէր քի կէօզիւն սըրայըլա հէր նօզթէլէրի կէօրմէտիքճէ օ պիրինէ կիտէմէզ իքէն՝ չափուք կէօրմէսի սէպէպինտէն միլիօնլարճա նօգ թէլէրի պիր պազըլտա կէօրտիւկի կիպի, քէզալք Ֆիքրիտէ տօղան թէֆէքքիւրաթ պէօյլէ տիր, ազըլ փէրիշան օլանլէր տախի թէսավոր իտէր, չիւնքի Ֆիքրի գուվվէթի յնլարտա տախի պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ օլմամըլ անճազ նըղամը պօզուլմուշ տուր :

Պու սուրէթտէ թէսավոր իքի տիւրլիւ տիր, նըղամըլ թէսավոր, վէ նըղամըլ թէսավոր, էէր ինսան եզատ տըր, իսթէտիկի կիպի Ֆիքրինտէ տիւրլիւ թէսավոր տիր, գէր, պօզար, վէ պիր առէմին Ֆիքրինտէն կէ

չէն թէսավուրուն հիսապընը քիմնէ սիւալ իւտէմէզ . եանի էյրի օլտուղընը, տօղլու օլմաւընը, միւմքինի միւմքինսիզ օլմասընը, խայալի, եաղնը, հագգարը, նիզամարը, իսթիհզայէ միւմիպ կիւլիւնէճէք . քեամիլ, ճահիլ խայըլը, մագարլաթը, հերնէ տիւրիւ օլսա պիր դազապ լայըզ օլուրում գօրգուսը կէլմէզ ֆիքր իտէնին իչէրիսինէ, անձագ եարատսնը վէ քէն . տի միյանէսինտէ պիր էյիլը, եախօտ խաթա տըր ինսանըն ֆիքրինտէն կէչէն շէյլէր :

Ֆէգաթ եա գալէմիլէ, եա լիսանէն, եա ֆիլիէն, օլ թէսավուր էթտիկի շէյ մէյտանէ կէլիւտէ, օլ վագըթ պիւթիւն ճիհան ինտինտէ մէսուլ տուր . նասըլ քի պիր առէմ քէզալիք պիր միլէթ տախի պէօյլէ տիր տէնիլէ պիրի . Ֆէգաթ շու ֆարգ վար տըր քի պիր շախսըն մէսուլիէթի պիր միլէթին մէսուլիէթինէ բու պար օլունտուգտէ՝ վէ պիր շախսըն պիր գաչ առէմին քէնտինտէ մէսուլ պուլունմասը իլէ՝ պիր միլէթին պիւթիւն տիւնէա ինտինտէ մէսուլ պուլունմասը նէ գատար ճէսիմ, վէ նէ գատար տէհչէթլիւ օլաճաղի աշիքեար շէյ տիր . Հայ միլէթիմիզ պիր գաչ տէվիրտէն պէրի չըզ տըղընա չէզէր կիպի պիր եօլ թուլթմուշ կի տէրիքէն, իլիմ՝ վագըթ՝ տէվլէթի Ալիէ հիմ մէթի՝ կիթտիկի եօլ իւզէրինէ շաշըրմամագ տէլայէթլէրի՝ վէ էլինէ փուսուլա վէ խարթա վէրտի . իսիւլասէի քէլամ, միլէթիմիզ նըզամ փէրվէր օլմաղէ բէսմի սուրէթտէ պիւթիւն տիւն . եա միւվաճէհէսինտէ վատ էթտի, թէահիւտ էթտի, կէօքլէրտէ Ալլահ թաալէ հազընթէրի վէ եէրտէ պիւթիւն ինսան շահատտըրլար շու վատինէ . նըզամքէրվէր օլմագ իչիւն՝ եալընը Ալարչուլիւն մէսուլ տէյիլ տիր ասլա . վէ նէ՝ տէ Ալարչուլիւն թարաֆրնտան պաղը իշէրէ մէմուր թայէին պույրուլան զէվաթը միւհթէրէմ . անձագ՝ միլէթ մէսուլ տուր, վէ տահա տօղլուսու աչըզ սէօյլէնմէք ճալիզ օլուպի Ալարչուլիւն մէսուլիէթտէն խէլաս օլտուլ՝ հէր ահատը միլիէ հայ օլան պիր թէք շախտէ հուգուգ վէրիլտի, պուլնտան սօղրա օլաճագ իսլահաթա խարապիէթէ եալընը Ալարչուլիւն մէսուլ օլամայաճագ տըր . նահիլէրտէն իշի տիլէն էսէֆ օլունաճագ պիլիէրճէ հալէր դազէթալէրտէ կէօրիւնմէյէ պաշլատը . էվլէլիտէ եինէ օլ դաղէթալար սէօյլէր Պատրիարքարուն իշիտիր խի . շիմտի տէ, Ալարչուլիւն իշիթ

մէքտէ տիր, վէ էվլէլիտէն շիմտիքինն ֆարգը պու օլաճագ տըր քի, Ալարչուլիւն չափուգ կէօրէճէք՝ նըզամա մուվաֆըզ կէօրէճէք՝ աշիքեար կէօրէճէք, սուհուլէթիլէ կէօրէճէք, ճէպր գուվլէթի կիրմէյէճէք . նատանիէթլէ վէ եա խաթըրա բիպէթէն գուլմ չէքէն օլմալաճագ . վէ սայիր հէր նէվի սուհուլէթ իլէ միլէթ խտարէ օլունաճագ :

Օնուն իչիւն չափուգ կէօրէճէք քի՝ մէճ լիսլէրի վար տըր, Յանձնաժողով Մանաժողով, տիղիլմէսինէ էմրի սէլահիլէթի վար տըր . Խաթամսօլտա բէսիմէնէճէք Ալարչուլիւն քէնտինն բէսիմլէր իքէն՝ նահիլէլէրի տէ կիւն էվլէլ բէսիմլէթմէք իչիւն տիկէր Յանձնաժողով թէշքիլ օլունմասընա իմթիյաղը վար տըր :

Ալարչուլիւն՝ գըրգ էլլի պին եէրլի հայլարըն սէատէթինի թէրթիպիտէճէ կի մէշղուլիէթի իլէ՝ պիր իքի միլիօն հայլարըն թէրգին իթմէ կէ պէքէմէյիպ՝ չարէսինէ պագմալը տըր :

Պու գատար թէրաքիւմ էթմիշ տախիլի վէ խարիճիտէ օլան թէսիլէ օլաճագ ահպալտէն տօլայը միլէթ սուսուգ գալմըշ կէյիկ միսիլլիւ պաղըրմագտէ տիր «որպէս փափաքի եզջերու» Լալլն միլլէթիմիզին թաշալարտէ պուլունանլարը Սահմանադրութիւնտան շէօյլէ պիր սէմէրէ կէօգէթմէքտէ տիրլէր քի՝ միւտտէթի վաֆիրէտէն պէրիւ սուսուգլուղունու գանտըրաճագ պիր հայաթ փունարը աչըլմըշ վէ եա (Պրոպատիկէ) հափուղու, քի օ ճէննէթ մէլաի քի Ալարչուլիւն, վագըթ դարարը միւմիպին՝ ճէ պու հափուղու թէփրէնտիրտիքճէ՝ խաթա վէ քէօթիւմ գալմըշ միլլէթ, պու հափուղա կիրիպ չըզտըգտէ հայաթ քէսպ իտէճէք տիր . պագալմ թաշալարտաքի Հայլար նէօվպէթ կէօգէտիր իքէն թէփիլէնիպ պիթէճէք մի :

Շիմտի գատար սէօյլէմէք տէվրի կիպի թուլթուլմուշտու արթըզ՝ իշլէմէք տէվրի կէլտի . սահիհ միլլէթ սէվէնլէր, Հայ օլան քիմ սէլէր, շու (Վըզային տուրք) վէրկի խուսուսին տէ թէրէտտիւտ վէ մանէ կէօսթէրմէմէլ . մատամ քի նըզամըլա թէվլլի վէ նըզամըլա թէվլ ճիհ՝ նըզամըլա մէսարիֆ օլաճագ տըր . պիր ան էվլէլ եարտըմ իթմէլի քի՝ միլլէթին իտարէ թէքէրէնին միլի տէօնէ պիլիպ իշ կէօրիւլիւն եէր ալընսըն . . . :

Իշկէր եալընը սէօյլէմէքտէն պիր մուհա սէնաթ չըզաճագտա՝ պու խըրմէթէ քիֆայէթ միգտարի տէրիւհտէ իտէնլէր վալ տըր, վէ սա

իր միւթեմատի սեփեմէք իշխն թայեին պուշ-
լուրմուշ գէվաթ, օլ գատար սեփեմիշէր քի,
սագալարը աղարմը, վէ չօղարընն տա շու-
միսալ միւթիպինճէ աղարմը օլմալը:

Ատմին պիրիսի պիր ինթիարա րասթ կէլ-
տիրտէ՝ կէօրիւր քի սագալը աղարմը վէ պաշ-
լարընն սաշը իսէ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ սիյահ
քէօմիւր կիպի, պու աճայիպ մուխալիֆէթէ
թէհայիւրատ գալըպ սիւալ իտէր քի՝ փէսէր,
նէտիր սեպէպի քի՝ պաշընն սաշարը սիմ սի-
յահ՝ վէ սագալըն իսէ պէմ պէյաղ օլմուշ. պու
ղարալիպ ինթիար ճէվապ վէրի քի, չիւնքի
աղըմտան զիատէ չէնեթէրիմի իշէթտիմ օնու
իշիւն:

Չիւնքի չօղ սեփեյէն աղ իշէր վէ աղըլ-
ը միլէթէրին կէօրիւրէրի իշ սեփեյտիլէ-
րինէ միւգալի կէլէմէզ, (լափոնայի) թարիգ
թութմուշար սայըլա ճայիլ տիր: Պիղէր
իշին Սիկերօնլարտէ պուլունսա Փայտասը եօզ
իշ կէօրմէլիիլ իշ:

ԻԼԱՆ ՎԷ ԹԵՑԷՔԻԻ

ԳԵՐԵՉՄԱՆՔ ԵՐԻՏԱՍՏՐԻԱՅ

ԿԵՆՃ ԻՅԻՏԼԷՐ ՄԷՉԱՐԸ

Պու իմ իլէ պիր թէլիֆ կէօրիւր-
վէքտէ տիր. միւթիֆի Արմենակ՝ Հայկունի
մէշուր հեղինակ պէօլէ պիր. տէհէթիւ ի-
սիմի թէհինիյէթիւ վաղ իթմէմիշ քէնտի քի-
թապընա. եկէր ինսանըն էօմրիւնտէն զիյատէ
զիյգըմէթ պիր շէյ վարըսա՝ օնու պիլմէյիլ,
Ֆէգաթ շու էօլիւմ վէ էօմիւր տէյիլէն շէյ-
օլ գատար տիգգաթսըղ պագըլմը տըր քի, գօ-
յունլարըն սալսանէտէ հաճէթսիլ նէօվպէթ
պէրլէտիլէրինի պունա թէշպիհ իթսէք աղ
կէլիւ. չիւնքի գօյունլար պիլմէզէր քի՝ սըրա-
յըլա պօղաղանմաղէ հաղըրլանմըլար. վէ էօլ-
մէք իշիւն պիրիպիլէրինտէն իլէրի տիւշմէյ-
պիր գայլէթ տէ կէօրիւրմէմիշ օնլարտէ. ինսան
ճինսի թէրպիյէ օլմատըղը հալտէ հայվանլար-
տան բէք աշաղը տէրէճէ պիր նատանիյէթէ
կիրիֆթար օլուր քի՝ էօլիւմ էն տէհէթիւ
պիր շէյ իքէն՝ չօղարը հէման պիլա Փարգ՝
քէնտի քէնտինէ ճէլատ օլմաղէ սիւրէթիւ գօշ-
տուղուն սէյր իտէն թէհայիւրտէ գալը. միւ-
թիլի մէզքիւր շու սէյրի էթմիշ օլուպ՝ միւմ:

քինիլ օլան պիր իյլահաթըլա, ինսան ճինսի-
նին իլք պահարա մանէնտ օլան կէնճ էօմրիւ-
նին մուհաֆազասընա թապիլի տէվա թէրթիպ
իյէմիշ. օլ թաղէ Փիտանլարը գըրըպ կէշիւն
կէօղէ կէօրիւնմէղ ճէլատըն էլինտէն գըլմը
արմաղէ հէր քէշէ էօլ կէօթէրմիշ:

Տիւնեատէ Փագիլէթ վարըսա պիրինճիսի՝
միւրիւվիլէթ տիր. (մարդասիրութիւն) միւրիւվ-
վէթ էօլէ պիր աղիւմ վէ մուգատտէս Փագիլէթ
տիր քի, Հազ թապլէյէ վէրիլէն իսիլէրին էն
զիյատէ մանալըսը վէ զիյատէ թէհաճիւրիսի միւ-
րիւվիլէթ տիր «Աստուած մարդասէր» եանի
ինսանը սէվէն Ալլահ:

Պու իսպաթա ճէսարէթէն միւսարաթ ի-
տէրիլ տիմէյէ քի, եկէր ինսանա խայր իթմէյէն
Փագիլէթ թարիգլէրի վարըսա, եա ալընտան
շաշմը տըր, եա քեաղիպ հիւնէրի տիր. ինսան
ճինսինէ Ֆէտաքեարանէ էյիլիզ իտէնլէր սիլ-
քինտէ (րուհանիճէ նագար օլունտուգտէ) իպ-
թիտա րահիպ կիւրուհի տիր. . . իքինճի հէ-
քիմէր տիր (ճիսմանիճէ) պու իքի սընըֆըն
լըրտմէթէրի հէմ մուգատտէս հէմ զիյատէ
ղահմէթիւ վէ զիյատէ նագըք օլտուղու իշիւն,
պունա թայեին պույրուլան գէվաթ տախի, ին-
սանըն էն սէշիլմիշէրի էն էյիլէրի էն զիյատէ
թէրպիլէ գապուլ էթմիշէրի, վէ էն զիյատէ
միւրիւվիլէթիլ (մարդասէրլէրի) օլմալը տըր.
չիւնքի պիրինէ ճանըմըղ թէպիւմ էթմէքտէյիլ,
օ պիրինէ թէնիմիլի. վէ պու իքի սընըֆըն ի-
չինտէ զուհր իտէն միւրիւվիլէթսիլզէրտէն կէ-
լէն զարար, նէ գատար պիւլիւք օլաճաղը պահ-
սը պըրագմաղէ մէճպուրըղ. Ֆէգաթ հէքիմ-
լէրին (շարլաթանը). քեաղիպի աճապա նիլէ
գանլար էթմիշտիր. վէ եինէ հէքիմտիր. քէզա-
լիք հէքիմլէրին մալիւմաթըսը տիպլօմ ալմըշարը
տախի միւրիւվիլէթսիլ ինսան սէվմէզ վէ խօտ պին
օլտուղլարը թագտիրտէ, աճապանէ գատար գը-
յաղըղ՝ զիմէթսիլիլ էթմիշէր տիր «աղճէ
տլաճաղ եէր տիր, վիդէթայը արթըրմալը» վէ
խասթայէ պագմագ իշիւն աղըրտան տալրանըպ
թէհիլէյէ վաղ էթմիշէր տիր. տարա կէլմիշ Փա-
ղըրտան էօմրիւնիւ գուրթարմագ իշիւն, կէլէ-
ճէք էօմրիւնիւն նաֆագատըն էլինտէն ալմըշար
տըր. վէ աղճէ ալամայաճաղը եէրտէն հա պիր
հայվան էօլմիւշ, հա պիր ինսան, հաճաթսըղ
պուլունմուշ տուր. տիմէք տիր քի՝ հէքիմէր
միւրիւվիլէթիլ օլմալը. վէ միւրիւվիլէթիլ օլմագ
իշիւն նէ իգթիլա իտէրիտի քի, պահսը ախէր

օլուպ. օնու տա. կէջմէյէ մէճպուր օլմուշուզ. մուծլու օլ խանէյէ քի պիր ֆապիլէթլի քա. հանայէ վէ պիր միւրիւվլէթլի ալիճէնայ հէ. քիմէ տիւշմիւշ տիր .

Աիր իլան իթմէք վասէթասը իլէ պու գա. տար միւպահասայէ լիւզիւմ կէօրիւլէմէզ կիպի իսէ տէ. պազը ճան եագան հէքիմլէրտէն իշթի. քեա օլունմուշ. մէսմուլիզ օլմուշ իսէ տէ. պուշլարըն նէրէլէրտէ, վէ նէ. վէչ հիլ օլտու. դունու թահրիլէն պէյան իթմէկէ քիմէնին վազիթէսի օլմատըղընտան. պու գատարըլա միլէթէ պիր տուլղու վերիմէսինէ գանաթ էթմիշիգ. Ֆէթանէթլիւ Արմենակ Հայկունի հէքիմիք էթմիշ օլա միւրիւվլէթլի հէքիմ. լէրտէն օլտուդունա խպաթ խասթալըլարըն էօնիւնիւ ալմաղէ կէնճլէրէ. պիր նասիհաթ էթ. միշ տիր ղեքը օլան ճիլտի մէշհուրի իլէ .

Օւքըր օլան թէէլիֆ աթամբայէ վերիմիշ թապ օլունուր իքէն. եիւզ առէթի ֆիրուխթ օլմուշ. վէ ուրբաթտան շաբաթ ագշամընա գա. տար եիւզ էլլի օրինակ տահա սաթըլմըշ օլտու. դու, մահպիտէն մէսմուլիզ օլմուշտուր .

Քահանալարա կէլտիքտէ. պու կիւրուհին միւրիւվլէթլի օլմասը տահա ղեյատէ էլզէմի. յէթլի, տահա ղեյատէ թէէսիլի տիր. հալ. պու քի զափալը կիւրուհ միւրիւվլէթլի տէն գաշ. մաղէ մէճպուր օլմուշար « ախէրինին երգըլմասը պէնիմ սէատէթիմ օլտուգտան սօղրա թաշ թաշ իւզէրինէ գալմասըն ուտիմէյէ հէր կիւն հէր սա. աթ մէլունցու տըրլար. « փարատեա զյաւս և բը. ժըշիւն գհիւանդութիւնս », տէտիլի եէրտէ, խասթա էօլիւսէ ալաճաղը կողըպուտ ահ թէ. էսիւլի իտէճէք առէթ. ալաճաղը թաղումփա. րասը խաթըրա կէլէրէք, վէ քէնտիսի տալի քա. հանայ ֆաղըր պիր հալտէ օլտուդու սուրէթտէ, էլպէթտէ մէճպուր օլաճագ. « ինչալուհ էօ. լիւր » տիմէկէ. Ալու պահս տալի շիմտիլիք պու գատար. քա գալմագ ճայիզ տիր. մատամ քի Սահմանադրութիւնտա հէր իսլահաթ վատ օ. լունմուշ տուր. իճրասընը ափանկիւղար օլու. րուզ վէ ինչալահ միւսսէր օլուրուզ. օլմա. տըղըմըզ հալտէ, սէսիմիլի եիւքսէլթմէյէ հա. ղըր իսէք տէ կիւլիւն էօմիլիւ ազ օլուր տէմիշ. լէր. ըխալէմիլիլն էօմիլիւ օրալարա եէթիշմէզ իսէ պայըլըսա՝ հիւ. տէթիլ պիր մուգատտէմէ պըրաղըլմըշ օլուր շու խուսուսաէ .

Ի ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

1863 ՄԱՅԻՍ 26 ԿԻՐԻԱԿԷ

ՀԻՒՆՔԵԱՐ ԻՍՔԷԼԵՍԻ

Այնիւ Հայեր՝ այս փայրիկն զիս երջանիկ կը համարիմ ներկայ եռանդուն հանդիսահանա. ցըդ առջև քանի մը խօսք ալ իմ կողմանէ աւել. ցընելուս. այո՛, բարեբաղդ եմ, երբ կը տեսնեմ, որ Հայերը՝ իրենց ազգի յառաջադիմութեան և լուսաւորութեան ցանկացող՝ մարդկութեան այս ընտիր և ջերմբանդ մասը՝ (Հայ Ազգին համար է խօսքս) հոս այս դաշտին վրայ ժող. դովուեր են՝ իրենց Առատագութ և Բարեխը. նամ Այսեր շնորհալու ըլլալու, և Սահմա. նադրութեան Տարեդարձը տօնելու. Օհ այս բեմը կոչողը սոյն եռանդն է, որ անտար. բեր չի թողուց մնալ, և զգացմունքս չյայտնել ամենեցուն յանդիման. Հոս ամեն Հայու սիրտ մի և նոյն կըղզայ՝ ինչ որ ընկերը, մի և նոյն կը խորհի, մի և նոյն կը գործէ, և մի և նոյն կը խօսի. անոր համար ինձմէ քիչ առաջ ինչ որ խօսեցան՝ նոյնը կրկնելուս վրայ անտարակոյս ե. ղեր .

Վմեն սեռ արարածոց իրեն համար սահման մը ունի, և չկրնար անդին անցնիլ. մարդն ալ զգաց. ասոր կարօտութիւնը և ձեռն ի գործ դրաւ. աճապարեյ իւր քաղաքահանութիւնը ամփոփել այնպիսի տեղ մը, ուր իրեն համար թէ նիւթական և թէ բարոյական բարութիւն խոստացուի. Աշխարհի վրայ գտնուած ազգե. րուն մեծ մասը՝ սոյն միջոցիս սահմանադրեալ են. և ո՞վ կը յանդգնի անկէջ անդին անցնիլ, երբ կը մտածէ կամ կը տեսնէ, որ նոյն զարտու. ղութիւնը փայրիկն անուամբ պիտի փառաւորէ զինքը, մարդկութենէ դուրս պիտի ընկնի, և մանաւանդ թէ օգուտ մը չըլլալէն զատ՝ միւ. սոյն լուսէն ալ պիտի զրկուի. աս կերպ մտա. ծութիւններով կստիպուի ետ կենալ իւր յան. դըգնութենէն, և կը մանէ կրկին սահմանին մէջ, ուր ամեն երջանկութիւն պատրաստ է ի. րեն համար .

Հայք մինչև տասնեկններորդ դարը ան. տարբեր կեցան դանդաղութեամբ. ներեցէք ը. սելու. բայց վերջապէս ժամանակիս լուսաւո. րութեան հոգին՝ ասոնց ալ սիրտը դրդեց. « ե. լէք, ըստու. յառաջադիմութեան արեւը հորիւ.

զոնէն բարձրացաւ . սկսան խլտիլ , և հետեւեցան իրեն . սակայն օրինաց մը անհրաժեշտ կարևորութիւնը տեսնելով՝ ջանային , աշխատեցան , հոգնեցան , քրտինք թափեցին , մինչև որ զանի Օսմանեան բարեգործ Վառապարութենէն ստացան .

Հայեր՝ Հայաստանի աւերակաց վրայ 490 տարիէ ՚ի վեր ողբացող ողին՝ ալ չլայ , ալ չողբայ , ալ չկոծէ . վասն զի Հայերը՝ ձեռք ձեռքի տուած մէկմէկ սիրել կերպնուն . կուխտեն հոս , Հայաստանի ծառազարդ դաշտերուն նըմանութիւնը կրող այս՝ գեղեցիկ հովիտ մէջ , այս լեռանց մէջ մարգագետինն վրայ՝ ուր երեք տարիէ ՚ի վեր կը յաճախեն , հաւատարիմ մնալ Սահմանադրութեան , որուն հոգին է սէրը :

Հայեր՝ մեր Ղիւցազանց սուրբ ոսկերտին , մեր Քաջազանց ցանկալի հիւէքը՝ իրենց երկրպագելի շիրմաց մէջ ալ կը հանգստանան ահա . վասն զի մինչև հիմայ իրենց զաւակները իրենց արժանաւոր յաջորդներ չտեսնելով՝ կը ձանային յաւիտենական պատսպարանին մերկանալ . սակայն բնութիւնը իրենց եռանդը կը խափանէր , և չէր ներեր զաշխարհ խռովելու . Հիմայ՝ ալ հանգարա ու զուարթ կը գոչեն զաւկներնուն . « մի՛ յուսահատիք . սիրտ առէք . սիրեցէք մէկմէկ , որուն վրայ միայն կալացած է Հայերջանկութիւնը » :

Ուրեմն արիանանք , խրախուսինք՝ աշնիւ Հայեր . եթէ մենք զերար սիրենք՝ ոչ ոք կարող է մեզ յաղթել , կամ մէջերնիս մտնելով՝ զմեզ պառակտելու աշխատիլ . վասն զի սիրոյ պարիսպը ամուր և անառիկ է . եթէ բնութիւնն անգամ իւր բոլոր զօրութիւնը ՚ի գործ դնէ՝ անկարող է և ոչ մէկ մասին ստնանիլ . Սահմանադրութեան հոգին սէրն է՝ ըսի . մեր յառաջագիւտութիւնը անոր վրայ հիմնուած է . և կըրնամ իսկ ըսել բացարձակ և չեմ սխալիր , թէ այս է միայն մեր Սահմանադրութիւնը : Նոր տար բժիշկ մըն է՝ մեր հինաւուրջ վերքերը անհետացնելու . դիւթական սրինգ մըն է՝ մեզ ՚ի մի սիրտ ժողովելու . ելեքորական հուր մըն է՝ մեր զգայմունքը վառելու . հուսկ ուրեմն մագնիս մըն է՝ մեր Հայոցս գաղթականութեան ցրումը առ ինքն ձգելու :

Հայեր՝ հեռացնեք մեր մէջէն ատելութիւնը , որ մեր մայրենի տունը քարուքանդ ւրաւ . հեռացնեք նոյնպէս անմիաբանութիւնը , որուն հետեանքը տեսէք ահա Հայաստանի

դաշտերուն վրայ (Միութիւնն է մայր բարեաց , անմիութիւնն ծնող չարեաց) :

Վերուցէ՛ք մէկ անգամ ձեր մտաց աչքը՝ իմանալի նկատողութեամբ ցաւազին մայրերնիս դիտելու . և ի՞նչ կը տեսնեք . . . ամեն տեղ աւերակներ , ամեն տեղ խեղճութիւն , ամեն տեղ լաց ու ողբ , ամեն տեղ վայնասուն , վերջապէս ատելութեան և անմիաբանութեան տըխուր յիշատակներ

Հարցուցէ՛ք մէկ անգամ մեր աղէտակէզ և ցաւազար մօրը , և կը պատասխանէ ձեզ . « Թըշուառ մըն եմ ես , որուն դարմանը ներկայիս նկատմամբ անկարելիութեան սահմանէն ելած չէ՛ . կը գովեմ ձեր հետաքրքրութիւնը , բայց ամսո՛ս , որ սիրտերնիդ կարտեղն զատ ուրիշ բանի չի պիտի օգնէ իմ պատասխանս . կար առնէ մը , որ երջանիկ էի . հիմայ . . . ապերջանիկ ու խեղճ . անկարելի յաշխարհէ . անօգնական ամենուստեք . զիս շրջապատած են միշտ ողբալի առարկաներ , զորոնք և ոչ մէկ վայրկեան աչքիս ներկայութենէն կրնամ հեռացնել . ո՛ր կողմ դառնամ , և ոչ մէկ դալարագոռարձ վայր մը կը տեսնեմ , որով քիչ մը մխիթարուիմ . . . անտանելի՝ վեճակ , որուն համբերելու համար դեռ ևս քանի մը դարերու կարօտ եմ . . . Հայրենիք կը փնտռէք . անանկ կանխեղ մըն եմ ես հիմայ , որ միայն կը պղպլամ . անանկ ջահ մըն եմ , որ պատրոյգը սպառած է . անանկ աղբիւր մըն եմ , ուրկից և ոչ ոք կրնայ խոր ծառաւը անցնելու չափ ջուր գտնել . պատսպարան մըն եմ , որ ես զիս կարող չեմ յոտին պահելու . վերջապէս թշուառութեանց ովկիանոս մըն եմ , որուն սպառումը անհնարին է . . . սակայն երբ միմեանց ձեռք տաք և զերար սիրէք՝ ան տուն երջանիկ կըլլամ , ինչպէս որ էի . ան տունն այս սև քօղին տեղ՝ շղարշ մը ծիրանի իմ դուխս կը ծածկէ , և կըլլամ դժխոյ բարբառ . ան տունն կսկըսիմ՝ անչէ՛ջ կանխեղ մը , Հիւսնեան ջահ մը , Արինեան աղբիւր մը , տուր պատսպարան մը , և վերջապէս երջանկութեան գանձ մը բլլալու սահմանի մէջ մանալ . վերքերս կը բժըշկուին . ան տունն դրախտաբուղիս գետերս կսկըսին քաղցր կարկաջներով և հրճուողական ընթացքով որոտալ . որոնք երբեմն կուղզանէին արգաւանդ անդաստաններս , ողկուղաբեր այգիներս և ամպարաբոյր պարտեզներս , և ցընծութեան նուազներով կաւետէին ինձ « ան

դորրութիւնն . . . սակայն հիմայ՝ ո՛հ՝ տխուր խո-
խոջները ամեն ատեն ականջիս կը հնչեցնեն , և
վերք մըն ալ կը բանան . կարեվէր սրտիս վրայ .
և իմ դառնահոս արտասուքս՝ իրենց դանդա-
ղաշարժ ջուրը հետ խառնելով՝ կանցնին դէպ
ի ծով՝ թողով զիս անմխիթար սգոյ մէջ , և
չեն ուռուցաներ . . . բայց ի՞նչը . . . հողաթա-
ւալ աւերակներս , խոպանացեալ ածուներս ,
չորացեալ այգիներս , փշաբեր պարտեզներս ,
թէ թշուառութիւնը մերկապարանոց քարոզող
երկիրներս . աւա՛ղ . . . թէպէտ երբեմն հորի-
զոնին վրայէն արևելեան ամպեր կը բարձրանան՝
յորդառատ և օգտակար անձրև մը որոտալով ,
բայց թշուառութիւնս կրկնապատկելու համար
անարդիւն կանցնին կերթան . ա՛հ՝ օրէ օր վի-
ճակս փոխանակ բարեկաւելու՝ աւելի կործան-
ման կը հակալիտի , և արդէն իսկ գերեզմանի
մօտ է՝ յաւիտենական քունը քնանալու . . . » :

Եկե՛ք՝ Հայեր , ալ բաւական է . մեր ցա-
ւալի մայր Հայաստանի արտասուքը սրբենք .
բայց ինչո՞վ . . . եթէ ոչ՝ միաբանութեամբ մի-
այն և սիրով . անոր վիշտերը՝ եթէ ոչ բոլորու-
մին առողջացնելու , գոնէ թեթեւցնելու համար
պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուենք . որպէս
զի այն ատեն ալ սա խօսքերը ըսէ մեզի . « Ե-
ժմ երջանիկ եմ գրեթէ . ալ չեմ լար , չեմ հա-
ռաչեր . վասն զի զաւակներս մէկգմէկ կը սիրեն
ու միաբան են . ուրախ եմ , քանզի կը տեսնեմ ,
որ մէկ հոգւով և մէկ սրտով կաշխատին Հայ-
րենեաց և Ազգի յառաջադիմութեանը համար
միանգամայն » :

Ուրեմն օրհնենք մեր բարեգութ Ինքնակա-
լը , որ տալով մեզի մեր ցանկալի օրէնքը՝ օժան-
դակեց մեր Ազգի յառաջադիմութեանը . օրհ-
նենք Օրինքը , որ Ազգին փափաքը կատարելու
բարեհաճեցաւ . օրհնենք զանի , որ մօր Հա-
յաստանի արտասուքը ջնջելու Անոնը՝ Սահ-
մանադրութիւնը կըսեմ , մեզի շնորհեց . օրհ-
նենք Իրեն կեանքը , որ Ազգիս լուսաւորու-
թեան աստղը՝ որ բաւական ժամանակէ ՚ի վեր
մթին ամպերով պատած , և կայծակնահար ըլ-
լալու վտանգի մէջ էր , լուսաւորեց , և միաբա-
նութեան ոգին մեզ պարգևելը չի զլացաւ : Ոչ
ապաքէն այս ամենը իւր մեր վրայ ունեցած ան-
չափ սիրոյ արդիւնքն են . ուրեմն մաղթենք հա-
մաբարբառ այն Ամենխնաստ Առաւիպրութենէն ,
որ իւր աթոռը երկնից անհուն տարածութեան
մէջ հաստատած է , և որ միայն կը կատարէ

սրտեռանդ աղօթքները , կեցցէ՛ Եռատա-
ղութ և Բարեգորովն մեր Կայսր ՍՈՒԼԹԱՆ
ԱՊՏԻԻ ԱՌԻՔ ԽԱՆ Տաճ-
կաստանի Հայոցս պաշտպանութեանը հա-
մար . կեցցէ՛ և Սահմանադրութիւն՝ Ազ-
գերնուս լուսաւոր յառաջադիմութեանը հա-
մար . կեցցէ՛ և Հայոց Ազգը՝ պատմու-
թեան և մանսւանդ քաղաքականութեան մէջ
պարծանաց տեղի մը գրաւելու համար . կեցցէ՛
և Հայոց եռանդուն երիտասարդութիւնը :

ՆԻԿԱՆՈՎՐ Ռ. ԻԻՍԼԻԿԱՅԵԱՆՈ

ԿՐՕՆՔ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

« Արօնքը՝ որ Աստուծոյ և մարդու մէջ կա-
պակցութիւն մըն է՝ զմեզ հանապաղ դէպ ՚ի
մեր նմանակից եղբարցը կը տանի սիրով » :

Արօնքը մարդկային սիրտը նորաստեղծելու
և անոր յօժարութիւնները ՚ի գթութիւն և Ա-
ռաքինական օգտակարութիւն դարձնելու սահ-
մանեալ լինելով՝ նոր զգացում մը կը պատճառէ
մեր մէջը , որ ամենեւին բացատրութիւնով մը չը
կրնար ցուցվիլ . ոչ սէր բառը , որ ճիշտ յայտնե-
լու չէ կարող այս զգացման յատկութիւնը . . . ոչ
ալ մտերմութիւն կամ բարեկամութիւնը , որ
գերեզմանի մէջ կը կորսուի . և ոչ ալ ողորմածու-
թիւն (բառը) որ փառամոլութեան կարի մեր-
ձաւոր է . բայց՝ անիկայ մարդասիրութենէ նկա-
րագրուած գտնուելով , Աստուածսիրութիւնը
իւր մէջը կը պարունակէ յիշեալ միւս առաջիննե-
րու հետ . միանգամայն և անիկայ երկնային բան մը
կը քաշէ իրեն , որ անով մեր ձկտումները հա-
կամտութիւնները դէպ ՚ի երկինքը կուղղէ
մաքրապարզելով և վեր բերելով առ արարիչն
անով կուսուցանէ մեզ այն վսեմ ճշմարտու-
թիւնը , զոր պարտաւոր են մարդիկ . այսինքն՝
զերար սիրելու Աստուծոյ մէջը և Աստուածային
սիրով , որ անոնց սէրը հոգեւորելով անմահ իս-
կութիւն մը կը շնորհէ մահկանացուն ինքը ա-
ռաջնորդելով անոր :

Եւ թէպէտ մարդասիրութիւնը քրիստոնէ-
ական առաքինութիւն մի է , յաւիտենական է-
ակէ ուղղակի ծագում առած , և անոր բանէն .
բայց՝ նաև անձուկ կապակցութիւն ունի բը-
նութեանը հետ :

Երկնքիս ու երկրիս մէջը, մարդկային բը-
նութեան և Աստուծոյ մէջը այս է մշտնջենա-
ւոր համաձայնութիւն. և ասոր եղանակը ճշ-
մարիտ կրօնը կը ծանուցանէ միայն:

Աստ անգամ, թէ բարոյական և թէ քա-
ղաքական հին օրինադրութիւնները հակասու-
թիւն կուենեային հոգւոյն զգացումներուն դէմ.
ասոր ներհակ՝ քրիստոնէութիւնը միշտ դաշնա-
կից համաձայնութիւն ունի սրտերու հետ.
բնական չի հրամայեր վերացական առաքինու-
թիւն մը. և ոչ ալ մենաստանական օրէնքներ.
բայց միայն՝ անանկ օրէնքներ կը սորվեցնէ՝ որ
մարդոց կարօտութենէ զգացուած՝ ընդհանուրի
օգտին կը վերաբերի. (վասն զի քրիստոնէական
հրահանգը՝ և անոր հոգին) այս կենցաղոյս անա-
պատին մէջ իբրեւ անսպասելի աղբիւր ջրոյ դրած
է մարդասիրութիւնը:

Առաքելը մարդասիրութիւնը ասանկ կը
նկարագրէ.

Մերը՝ քաղցր է և երկայնամիտ:

Մէկու մը վրայ բռնանալ վերանցնել չուզել:

Նիկա (սէրը) յանդգնութեամբ չի շարժիր
ամենեւին:

Ն չի հպարտանար երբէք:

Ն փառասէր չէ բնաւ:

Նիկայ իր անձին օգուտը չի բնտուեր՝ անձ-
նասէր չէ ամենեւին. չի բարկանար. չի զայրա-
նար. երբէք չարութիւն չի խորհիր. անիրա-
ւութեանց ոչ երբէք կուրախանայ. այլ ճշմար-
տութեան և իրաւանց վրայ կը հրճուի, կը ցըն-
ծայ, ամենուն կը ներէ, ամենուն կը հաւատայ
հաւատարմութեամբ, ամեն բանի կը յուսայ,
ամեն կերպ համբերութիւնը կընէ:

Թարգմանորիւն

Շաքոպիան

ԳԵՐԴԱՍՏԱՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Տես թիւ 6 և 7

Մարդուս շօշափելը՝ լսելը՝ ճաշակելը՝ հո-
տոտելը՝ տեսանելը մինչդեռ են կապեալ ՚ի բզ-
զայութիւն հաւասար են անբանից՝ բայց յոր-
ժամ չափական համեմատութեամբ զգացմուն-
քը կսկըսի ՚ի նիւթոյ աննիւթապէս անցանել
յատեան հոգւոյն, և զեղանի սիրան՝ մղեալ ՚ի
նոյն նիւթական զօրութենէ՝ յայնժամ զգայու-

թեամբ ըմբռնուած գեղեցկութիւնը կը հոգե-
ւորի. ինչպէս ձայնից չափական ներդաշնա-
կութիւնները զանազան երգարաններու մէջ
ամփոփուած ըլլալով, լսողները չէ թէ երգա-
րանին երկաթեայ կամ փայտեղէն գործիքներուն
զմայլելով կը զուարճանան, հայրա՝ ան նիւթե-
րուն միջնորդութեամբ՝ իրենց տալաւորուած
շարժմունքով. ուստի՝ ինչպէս երգարանաց ազ-
գեցութիւնը որ նիւթապէս սկսած՝ երթալով
չղերուն ներգործութեամբ մարդուս հոգւոյն
կը տիրապետէ, ասանկ ալ՝ մարմնոյն վրայ տես-
նուած գեղեցկութիւնը համեմատական չա-
փակցութիւն ըլլալով՝ մարդկային հեշտու-
թեամբը թէպէտ նիւթապէս սկսելուն երկբա-
յութիւն չի կայ, բայց՝ աս չափակցութիւնը
աննիւթ գաղափար մը ըլլալով՝ հարկաւ ան-
նիւթ զօրութեամբ մը հոգւոյն ազդելուն հա-
մար, երկնից արքայութեան վրայով եղած՝ կամ
տրուած երանական գաղափարները, կամ երա-
նութեան վայելումը, Աստուծոյ յաւիտենական
էութենէ՝ և անոր տեսութենէ իբրեւ թէ բա-
ւական չի դատելով, մարմիններու յատկացած
գեղեցկութիւններ կը նկարագրուին հաւատալ-
եաց մէջը՝ երկնից վայելչութեանց վրայով. «Որ
նորոգեացէ զմարմին խոնարհութիւն մերոյ ըստ
նմանութիւն մարմնոյ փառաց իւրոց»։ Ըսել է
որ Աստուծոյ հետ մտաւորական միութիւն և
հոգին առ Աստուած երթալով հանգչելէն ՚ի
զատ՝ նիւթական զգացմունքով երանութիւն մը
ալ իբրեւ Աստուծոյ պարգև խոստացուած է,
և ոչ ոք առանց հաւատքի դէմ գալու կրնայ
ըսել թէ՝ Յարութեան օրը արդարներուն ա-
ռած մարմինը առ աչք պիտի ըլլայ. այլ իրա-
կան էութեամբ ըստ առաքելոյն. «Նման նմա
լինելոց եմք զի տեսանելոց եմք զնա որպէս և
էն»։ Այս մեծախորհուրդ աւետիսը՝ թէ որ Աստ-
ուածային էութիւնը տեսանելու համար առ-
նուի նէ՝ Քրիստոս Աստուածը որ մարմին ունե-
նալովը Աստուած և մարդ է, և յաւիտենական
նոյնութիւն ունի. հարկաւ նիւթաւոր մարմի-
նի պէտք եղած գեղեցկութիւնն ալ ունենալով
երանութեան մէջ բնակեալ պիտի ըլլայ, և չը
կրնար մէկը Քրիստոսի Աստուծոյ մարմնոյն հա-
մար, տգեղութիւն՝ թերութիւն՝ կամ որ և ի-
ցէ գեղեցկութեան հանգամանքներէ նուազեալ
գաղափար մը խորհիլ, այլ՝ Աստուածային մեծ
վայելչութիւնը և անոր արարիչ զօրութիւնը
մտածելով այնպէս յափշտակիչ գեղեցկութենէ

մը կընծայուի անոր մարմնոյն՝ որուն ոչ որ աւարած կարէ համեմատել, այլ նմանութիւնը միայն կունենայ, և զայն 'ի հաւատոց գիտելով կրօնական խոստմունքները բնութեան ախորժակին դէմ չեն գար այլ կատարելագործեն զայն. ոչ որ արարած կարէ հաւասարիլ. այլ նմանութիւնը միայն կունենայ. զայս 'ի հաւատոց գիտելով, կրօնական խոստմունքները բնութեան ախորժակին ալ դէմ չեն գար այլ կը կատարելագործեն զանիկա:

Ուստի հեթանոսական կրօնից կրթութեանը, և հինաւանդ գիցական պատմութիւններն ալ մեզ աստուածները գեղեցիկ նկարագրելէն 'ի զատ, անոնց մարմիններ կընծայեն գողտրական և շուշանագեղ փափկութիւններով, ինչպէս վարդամատն Աթենասի՝ և այլ դիցունհներուն գեղեցկութիւնը անխորհրդաբար չեն առասպելէալ՝ (թէպէտ և ձախողակ կերպիւ) սակայն՝ բնութեալաբար միտ զնելով յաւերժահարսերուն որք ստորին աստուածք են՝ լուսեղէն պայծառութեամբ՝ վարդագեղ կարմրութեամբ՝ ձեռան սպիտականութեամբ՝ մարմիններ կազմեր են. եւ տաճկաց միւս աշխարհի յաւերժահարսանց ակնկալութիւնն ալ այս մտքով կարելի է երևակայեալ գրգիռ մըն է բնութեան. թէպէտ և անյարմար կերպով հնարված, բայց հոգեկան զուարճութեանց վերամբանալով կարելի է ողջախոհ մեկնութեամբ՝ նոյն կեղծեալ հարսանց յաւերժական հարսանիքը երկնային մաքուր հեշտութեանց վերաբերել:

ՅՕԴՈՒԱԾ Գ.

Հինգ զգայութեանց տեսութեան վրայ եղած կրթութեանը վրայ որ զմարդ՝ ըստ կրօնից և ըստ քաղաքակրթութեանց՝ կատարելութիւն կը հասուցանեն և բնական գութ ծնողաց ալ՝ ասոնց խնամով պահպանվելուն համար ըրած ճշմարիտ ջանքերը պիտի ըլլան:

Գուցէ ձեռնարկեալ նիւթէն հեռանալոյ նշմարանք երևնայ երկար գրութիւնս, կամ զանազան նիւթոց վրայ խօսելու հարկադրված քիչ մը արտուղիութիւններ ունենանք՝ բայց գործոյն միութեան պարբերութիւնը չի կորսուած՝ ընթերցողը կրնայ համոզվիլ, որ մարդուս կեանքը հինգ զգայութեանց գործածութիւն է. և քաղաքակրթութիւնն ալ անոնց միջնորդութեամբ ճշմարիտ բարեաց վրայ ընտիր զաղափարներ ստանալ և բնութեան գիտումին չխո-

տորին է. Իսկ կրօնից պահպանութիւնը ալ անոնց հոգի տուողը, կենդանացնողը՝ ազնուացը, նողը, և անմահացնողն է. Որով և աւելի պիտանի է գիտել ան զգայութեանց ո՞ր կերպիւ, և ի՞նչ շարժառիթով հոգիաւորիլ, և անով յանասուն կենդանեաց տարբերիլ. Որովհետեւ առաջին զգուշաւորութեան բոլոր կենդանեաց կենդանութեան վրայ է, և բնական գութ կամ խնամածութեան ծնողական՝ իր սեռին պահպանութիւնն է. և այս պահեստի յարատե մընալը զաւակներու կենաց պաշտպանութենէ կախված ըլլալով, կենաց բարեոք պահպանութեանը, և առանց վտանգի շարունակութեանը քաղաքակրթութեամբ պիտի ըլլայ:

ԾԱՆՈԹՅՈՒՄ

Արծուիկ Տարօնոյ կիսամեայ լրագիր մ'ալ ապրիլ 1 էն սկիսաւ երևան գալ Տարօնոյ երկրէն լուրեր հաղորդելով. ցանկալի է՝ ազգայնոց ասանկ հեռաւոր երկիրներէն ազգային հոգւով և Հայ լեզուով ճշմարտութիւններ լսել. անանկ երկրէ մը որ Հայաստանի համար գրականութեան օրօրոց կրնայ ըլլալ և անկէ ծընունդ սնունդ առնել բոլոր հոն բնակեալ Հայաստանի Հայերը. Մշոյ Ս. Կարապետի վանքը այսպիսի հաստատութեանց կեդրոն լինելով՝ Հայերը իրենց բուն երկրին վրայ տարածելով կը կրթէ չէթե ուսմունք սորվելու համար Աւստրոպոլսի երթալ լեզու սորվել և (ժիմնասիթի) մարմնամարզք. այլ ազգին նիւթական բարոյական կեանքը ապահովելու դիւրնկայ յարմարագոյն միջոցներ, իցէ թէ այսպիսի յառաջադիմութեամբ ձեռք բերվին, որչափ մեծ բան է Հայրենի վաւակները իրենց հայրենեաց մեջը կրթել. այս յուսով քաջալերութեան յարատուութիւն կը մտայնեմք յիշեալ Արծուիկին, և այս այնչափ որ Արծուիկը եթէ երբէք ուրիշ նմանեացը բաղդը ունենայ, (որ քաւ լեցի) կը խնդրեմք յԱստուծոյ որ Արծուիկը Փիւնիկ ըլլայ իւր հողին իւր էութենէ վերատին ծնունդ առնելու:

Արծուիկ Տարօնոյ կը հրատարակուի ամիսը 2 անգամ, տարեկան գինը 24 դրուուշ. վեցամեայ գինն է 12 դրուուշ:

ԻՄԱՐԱԳԻՐ-ՏԵՐՈՐԷՆ
Տ. ԿԱՐԱՊԵՏՈՒ ՔԱՀԱՆԱՅ
ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆ ԿԵՍԱՐԱՅԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ԲԻՒՐԻՃԵԱՆ
ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ, ՖԻՆԱՆՏԻՍ

